

*Propunere Curriculum la decizia școlii (CDȘ)
clasa a VII-a*

COMORILE DIN SATUL MEU

FUNDAȚIA NOI ORIZONTURI

2020

AUTORI: CRISTINA HANGEA, MARIA CELORIA POP

PROGRAMA

CUPRINS

- I. Notă de prezentare
- II. Competențe generale și specifice
- III. Conținuturi propuse
- IV. Matricea integrării competențelor vizate și a conținuturilor propuse
- V. Sugestii metodologice.
- VI. Evaluare. Descriptori de performanță pentru evaluarea competențelor
- VII. Resurse recomandate
- VIII. Bibliografie

I. NOTĂ DE PREZENTARE

a. Structura și elementele de noutate ale programei

Acest curs opțional este structurat în jurul următoarelor teme mari:

- Comunitatea locală - spațiul unde trăim
- Povești locale de la bunicii noștri
- Modele pentru oamenii din comunitate

Elementele de noutate pe care le aduce disciplina propusă rezultă dintr-o combinație de trăsături. În primul rând, propune ca temă principală localizarea *explorării*, printr-un demers de învățare predominant experiențială, ajutându-i astfel pe elevi să își cunoască mai bine comunitatea, atât spațiul comun natural și cel construit de om, cât elementele de patrimoniu local intangibil - legende, evenimentele de seamă povestite de vârstnici, de „cronicarii” din comunitate. Astfel, elevii vor conștientiza valorile comunității, inclusiv diversitatea umană și vor aprecia „comorile”, asumându-și-le și păstrându-le pentru posteritate.

În plus, demersul propus necesită *implicarea activă a părinților și altor adulți din comunitate* în procesul de învățare. Nu doar membrii familiilor, dar și alți adulți - persoane cunoscătoare ale geografiei și istoriei locului, ale tradițiilor, ale instituțiilor culturale, confesionale, deținători de comori - legende, narațiuni de evenimente - sunt antrenați ca *resurse în procesul de învățare* parcurs de către elevi. Membrii comunității împărtășesc cunoștințe și amintiri, lecțiile învățate din diversele experiențe directe sau indirecte legate de evenimente memorabile și fenomene care au avut loc în comunitate. Acest lucru se poate realiza printr-o abordare de tip istorie orală, dar și prin proiecte de învățare prin serviciu în folosul comunității.

Nu în ultimul rând, CDȘ-ul propus are avantajul că poate fi adaptat cu ușurință și la alte nivele de învățământ, complexitatea abordării fiind ajustabilă funcție de gradul de stăpânire al unor noțiuni, concepte, bază teoretică, introduse în cadrul disciplinelor din trunchiul comun.

b. Armonizarea cu conceptele cheie ale programului de incluziune a copiilor romi în școală și cu principiile și valorile sistemului educațional

Predarea centrată pe elev: programa presupune recurgerea la comunitatea locală, la diversitatea membrilor comunității ca surse de cunoștințe direct accesibile. Centrarea este pe investigarea comunității celei mai apropiate elevilor. Particularitățile locale și diversitatea membrilor comunității sunt punct focal al învățării. Acest aspect este menit să încurajeze stima de sine și inter-relaționarea pozitivă inclusiv cu adulții, aprecierea diversității perspectivelor.

Școala incluzivă și predarea într-un mediu multicultural: Focalizarea pe comunitatea locală multiculturală, pe relaționarea între generații, pe valorile din comunitatea diversă din punct de vedere etnocultural, precum și socio-economic, sprijină învățarea într-o școală incluzivă. Pe lângă faptul că se pun în evidență valorile ale patrimoniului local, elevii au ocazia să învețe despre diferitele „comori” - membri ai grupurilor etnice, lingvistice, religioase etc.

Democrația și educația pentru cetățenie activă: învățarea bazată pe investigație și implicarea membrilor comunității în procesul de învățare dezvoltă competențe de cetățenie activă. Temele propuse antrenează elevii în realizarea unei veritabile monografii a localității, prin consultarea nu doar de izvoare scrise, ci mai ales prin implicarea membrilor comunității. Recomandăm realizarea unui proiect de învățare prin serviciu în folosul comunității, prin care se face maparea „comorilor” locale care vor fi prezentate într-o formă atractivă și partajabilă facil, apelând la tehnologia modernă.

Drepturile omului/copilului: acest aspect este abordat direct prin interogarea surselor din comunitate referitor la îngrădiri ale drepturilor în trecut. Tema este ofertantă și din perspectiva abordării temei dreptului oamenilor de a fi protejați împotriva oricărei forme de discriminare.

Discriminarea (anti-discriminare, toleranță etc.): Combaterea discriminării, la nivelul grupurilor, începe prin cunoașterea reciprocă și chestionarea stereotipurilor pe care le avem despre anumite grupuri. În acest sens, programa de față are relevanță pentru combaterea discriminării, iar prin facilitarea cunoașterii reciproce - inclusiv între diferite generații - se pun bazele unui comportament de acceptare a alterității, a diversității socio-etno-culturale etc.

Incluziunea (mediu inclusiv și multicultural): În ansamblul său, prezenta programă promovează educația incluzivă, înțelesă ca cea mai avansată treaptă de manifestare: progres în învățarea relevantă a fiecărui individ. Pentru a oferi educație incluzivă, nu este de ajuns ca un copil să fie prezent, înscris, „tolerat” la școală. De asemenea, odată prezent, cu toate că e important să fie implicat activ în procesul de învățare, acest lucru nu este încă suficient pentru incluziune. Este esențial ca această implicare activă în învățare să aibă **efect pozitiv asupra rezultatelor învățării**, să fie de impact, deoarece adevărata educație incluzivă este atunci când fiecare copil progresa în dezvoltarea competențelor urmărite.

II. COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE (CUNOȘTINȚE, ABILITĂȚI, VALORI)

Domeniul de competență generală

C1. Investigarea unor surse scrise și nescrise despre comunitate

- C1.1 Identifică elemente istorico-geografice locale
- C1.2 Identifică elemente de gastronomie locală
- C1.3 Identifică oameni din comunitate care servesc drept modele

Domeniul de competență generală

C2. Utilizarea tehnologiei pentru realizarea produselor de promovare a elementelor de patrimoniu local

- C2.1 Colectează informații locale cu ajutorul tehnologiei
- C2.2 Organizează informații locale cu ajutorul tehnologiei
- C2.3 Prezintă informații locale într-o formă atractivă cu instrumente multimedia

Domeniul de competență generală

C3. Cooperare pentru promovarea elementelor de patrimoniu local

- C3.1 Ascultă activ membrii grupului
- C3.2 Negociază regulile de funcționare și rolurile membrilor grupului
- C3.3 Contribuie activ la planificarea muncii grupului
- C3.4 Contribuie constructiv la implementarea planului de lucru al grupului

III. CONȚINUTURI PROPUSE

III.1. Comunitatea locală - spațiul unde trăim

- a. Descrierea spațiului natural al comunității - peisajul local
- b. Oamenii locului - diversitatea umană
- c. Comunitatea de-a lungul istoriei - evenimente memorabile
- d. Gastronomie locală - mâncăruri de ieri și de azi
- e. Comunitatea privită prin ochii turiștilor

III.2. Povești locale de la bunicii noștri

- a. Legende locale
- b. Tradiții și obiceiuri - ca pe vremuri
- c. Copilăria din secolul trecut
- d. Ce-i de povestit turiștilor?
- e. Povestitorii noștri - cărți vii

III.3. Modele pentru oamenii din comunitate

- a. Eroi locali
- b. Valorile comunității
- c. Păstrătorii comorilor locale
- d. Galerie de portrete locale

IV. MATRICEA INTEGRĂRII COMPETENȚELOR VIZATE ȘI A CONȚINUTURILOR PROPUSE

Domeniu de competențe generale	Competențe specifice	Conținuturi/ Teme majore		
		<i>Comunitatea locală spațiul unde trăim</i>	<i>Povești locale de la bunicii noștri</i>	<i>Modele pentru oamenii din comunitate</i>
		Subteme/activități	Subteme/activități	Subteme/activități
Investigarea unor surse scrise și nescrise	Identifică elemente istorico-geografice locale	Cartea de vizită a comunității: descrierea spațiului natural, a culturii și istoriei pe baza informațiilor din diverse surse		Întocmirea unei „hărți” cu oameni resursă din comunitate
	Identifică elemente de gastronomie locală		Intervievarea unor membri ai comunității în căutarea eroilor locali	Organizarea de întâlniri cu membrii comunității
	Identifică oameni din comunitate care servesc drept modele	Prezentarea grupurilor etnoculturale		
Utilizarea tehnologiei	Colectează informații locale cu ajutorul tehnologiei	Redactarea informațiilor colectate	Înregistrarea digitală a interviurilor	Galerie de portrete locale
	Organizează informații locale cu ajutorul tehnologiei	Selectarea informațiilor de cuprins în prezentarea grupului	Realizarea unui album digital de povești și legende locale	
	Prezintă informații locale într-o formă atractivă cu instrumente multimedia			
Cooperare	Ascultă activ	Stabilirea regulilor de funcționare a grupului de lucru	Negocierea și executarea rolului în realizarea albumului de povești și legende locale	Negocierea și executarea rolului în prezentarea de modele locale, valori ale comunității, păstrători ai comorilor locale
	Negociază reguli și roluri	Realizarea planului de lucru al grupului		
	Contribuie activ la planificare și implementarea planului de lucru al grupului	Realizarea proiectului multimedia a grupului		

Discipline relevante: aria limbă și comunicare (limbă maternă, limbă străină), aria științe socioumane (geografie, istoria, educația socială), educație tehnologică, educație muzicală, dezvoltare personală.

V. SUGESTII METODOLOGICE

V.1. Proiectarea activităților de învățare

Pentru parcurgerea cursului propunem ca abordare pedagogică majoră învățarea experiențială, iar ca metodă generală *învățarea bazată pe proiect*, care permite elevilor să investigheze în profunzime temele propuse.

Un caz special al metodei învățării bazate pe proiect este *învățarea prin proiecte realizate în folosul comunității* (în engleză, *service-learning* – SL). Învățarea prin serviciul adus comunității (SL) este o strategie care integrează acțiuni îndreptate spre rezolvarea unor probleme din comunitate cu dobândirea de noi competențe. Ea se concretizează sub forma unor proiecte inițiate și implementate de către elevi sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice. SL se bazează pe cunoașterea comunității locale și conduce la implicare civică crescută a elevilor în această comunitate. Elevii, prin angajarea în rezolvarea unor probleme reale ale comunității în care ei trăiesc, au posibilitatea de a dobândi competențele urmărite de disciplina de față, precum și de a îmbunătăți calitatea vieții din sânul comunității în care trăiesc și de a-și modela în același timp atitudinea față de diverse grupuri din comunitate.

Sala de clasă, curtea școlii, comunitatea mai largă pot servi drept cadru pentru învățarea experiențială prin activități integratoare. Mai mult, atunci când elevii au posibilitatea de a trece granița dintre teorie și viața reală, învățarea devine mult mai puternică. SL nu doar permite punerea în practică a noțiunilor dobândite la clasă, ci pune învățarea în serviciul unei cauze autentice benefice comunității. Așadar, SL promovează în mod intenționat reliefaarea legăturii dintre curriculum și serviciul comunitar. Această legătură permite elevilor să se raporteze la cunoștințe, la profesori și la comunitatea lor în moduri noi. SL permite elevilor să se dezvolte cognitiv și emoțional în contexte de învățare autentice, relevante pentru viața lor. De asemenea, SL facilitează dezvoltarea competențelor necesare participării cu autonomie și responsabilitate civică în grupuri și comunități tot mai complexe.

Dintre cele trei categorii de serviciu în folosul comunității - serviciul direct, indirect și advocacy – pentru disciplina de față propunem ultima categorie: advocacy, cea prin intermediul căreia elevii pot promova valorile din diversele grupuri și familii ale comunității. Pentru un exemplu de proiect de advocacy realizat, a se vedea proiectul Fii parte la diversitate! inițiat de prof. Cristina Tudorașcu, descris în publicația „10 Proiecte de Service Learning. Profesori – Școli – Schimbări”, paginile 9-10.

Utilizarea proiectelor de învățare prin serviciu adus comunității poate fi decisă de profesor sau de colectivul de profesori la începutul anului școlar. În aceste condiții, în planificarea anuală, profesorul va include etapele realizării unui proiect (analiza contextului, alegerea problemei, proiectarea acțiunilor, activităților, realizarea intervențiilor, monitorizarea, evaluarea, reflecția) și va aloca fiecărei etape un timp rezonabil, în funcție și de specificul proiectul spre care dorește să îi conducă pe elevi.

V.2 Vânătoare de comori

Această activitate se derulează pe o perioadă mai lungă de timp, poate fi planificată pe toată durata anului școlar și include sarcini care se pot realiza fie în clasă, fie în afara programului școlar, individual sau în perechi, față în față sau online. Profesorul decide distribuția sarcinilor enumerate mai jos, funcție de competențele specifice și de conținuturile din planificarea anuală.

O variantă alternativă pentru activitatea 1 și 2 găsiți aici informații <https://start-up.ro/questo-aplicatia-care-iti-ofera-experiente-autentice/> (aplicația funcționează în anumite zone, localități)

V.2.1.Harta comunității mele

Să ne amintim ce este o hartă

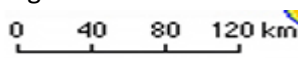
Oferiți (oral sau în scris) aceste explicații pentru ca să creați cadrul pentru activitatea de realizare a hărții:

- Domeniul care se ocupă de realizarea hărților se numește cartografie. Să ne amintim ce este o hartă, ce se reprezintă pe ea, cum se realizează, ce semne convenționale se folosesc pentru a o realiza, ce informații ne pot oferi hărțile.
- Căutați o hartă pe Internet și uitați-vă atent la ea. Ce puteți citi de pe ea, din cuvintele scrise pe ea, dar și din alte elemente – culoare, linii, semne convenționale?

Purtați o discuție – atât online, cât și la clasă despre culorile convenționale folosite pe hartă și scara hărții:

- Remarcați culorile și explicația lor în conșul din stânga sus.

- Remarcați scara hărții și amintiți-vă ce înseamnă

Explicați:

- Hărțile online lansate de Google Maps - <https://www.google.ro/maps> - ne oferă detalii uimitoare, putând fi vizualizate spații atât de la înălțime, cât și de la nivelul străzii cu imagini reale captate într-un moment dat. Așa se face că, atunci când dorim să căutăm o anumită adresă, o anumită firmă de la o anumită adresă, putem introduce respectiva stradă în câmpul de căutare și ni se va indica exact unde trebuie să ajungem.

Utilizând Google Maps se localizează zona și apoi se listează harta zonei ce se vrea a fi studiată. Apoi, folosindu-se de această hartă, elevii redesenează harta pe un carton și desenează formele de relief și trec denumirile populare ale zonelor de pe hartă, apoi plasează pe hartă simboluri ale comorilor descoperite prin rezolvarea sarcinilor.

V.2.2.Turul zonei

Utilizând harta desenată de ei, elevii stabilesc mai multe trasee, astfel încât să acopere cât mai mult din suprafața vizibilă. Traseele pot fi parcurse, în timp, în grupuri mai mici, în afara orelor de școală, însoțiți de un adult (părinte, ghid, profesor).

Pe durata deplasării:

- unii elevii notează pe hartă toate comorile descoperite. Exemple de comori: clădirile instituțiilor, clădiri istorice, clădiri private construite într-un stil arhitectural autentic, monumente istorice, plăci/inscripții comemorative de pe clădiri, întreprinzători locali, producători locali, comori naturale (crescătorii de animale, zone cultivate sau pășuni, plante specifice cultivate sau răspândite, păduri, izvoare, peșteri etc).
- alți elevi fotografiază comorile (în cazul unor proprietăți private e necesar acordul proprietarilor)
- alți elevi notează informațiile despre ceea ce au notat pe hartă, respectiv au fotografiat

V.2.3. Studiu documente

Exemple de documente: monografiile existente; cărți de istorie; documente din arhiva diferitelor instituții; publicații- ziare, reviste format hârtie/online; documente aflate în proprietate privată- certificate, brevete, diplome, atestate, titluri de proprietate; hărți și broșuri vechi, albune de poze, almanahuri, înscrisuri de pe clădiri/monumente/ monumente funerare.

Cereți elevilor să elevii să studieze modelul de fișă de lectură de mai jos și asigurați-vă că știu ce au de completat în fiecare rubrică.

Tip document citit	
Titlul documentului	
Autor/i	
Anul apariției/emiterii	
Editura/instituția emitentă	
Informații esențiale extrase din document	
Observații personale	

Împărțiți elevii pe perechi sau grupe și oferiți-le suport în descoperirea surselor sau dați-le o listă cu aceste surse (ce se găsesc fie în biblioteca școlii sau în bibliotecile particulare sau pe internet etc). Negociați cu ei un termen de rezolvare adecvat în raport cu accesul la surse, precum și cu vârsta, mărimea echipei etc.

V.2 4. Istorie orală

Istoria orală este o metodă complexă de învățare, bazată pe pregătirea și realizarea de către elevi a unor interviuri – cu povestiri, rememorări ale unor evenimente de către persoane din familie sau comunitate - și valorificarea acestora la clasă în scopuri de instruire. Ca abordare pedagogică, istoria orală presupune că elevii învață să fie „cercetători” în paralel cu construirea identității proprii prin crearea propriei istorii orale. Elevii cercetează un subiect, intervievează persoane și discută produsele create, dezvoltând astfel competențe care implică analiza, sinteza și evaluarea. Iată câteva exemple de subiecte:

- Povestiri de familie: Copilăria, Adolescența, Cum s-au cunoscut părinții/ bunicii, Tinerețea tatălui/ mamei/ bunicilor, Arborele genealogic, Biografii, Jocurile copilăriei

- Obiceiuri și tradiții de sărbători în familie
- Eroi din familia noastră (participanți la evenimente deosebite – revoluție, grevă, dezastre naturale – inundații, cutremure, alunecări de teren etc.)
- Folclorul numelor
- Meserii/profesii în familia noastră
- Călătoriile în familia noastră

Procesul de implementare al metodei presupune mai multe etape:

1. Alegeți o temă atractivă pentru elevi (puteți decide împreună cu ei cu ce să începeți), asigurați-vă că este bine definită, delimitată ca întindere în spațiu și în timp și că există izvoare relevante multiple pe care elevii le pot accesa.

2. Alcătuiți unui plan de acțiune împreună cu elevii: elevii se împart pe echipe, stabilesc sarcinile și își asumă fiecare sarcini, apoi își proiectează fiecare acțiune. Pentru ca elevii să obțină informațiile pe care le doresc și să realizeze corect sarcinile, e important:
 - să contacteze sursele / familiile/ persoanele din comunitate pentru a stabili locul și data/ intervalului orar al întâlnirii și dacă acceptă înregistrarea audio sau video
 - să se documenteze (surse scrise, hârtie/online) despre persoana interviuată, înainte de a construi ghidul de interviu (astfel vor ști ce să întrebe)
 - să își construiască ghidul de interviu
 - să învețe să utilizeze sau să își pregătească/ verifice aparatul de înregistrare a informațiilor (cameră de filmare, reportofon, telefon). Există situații în care cel interviuat nu acceptă înregistrarea video, alții nici cea audio. În aceste condiții, elevii vor trebui să ia notițe (pentru această situație, e de preferat, în cazul elevilor mai mici sau cu dificultăți de scriere, ca interviul să fie luat de o pereche sau un grup de elevi, fiecare notând parte din interviu sau notând tot ce pot și la final sumarizează)
 - să știe că, pe durata interviului, e de dorit nu doar să dialogheze cu persoana, ci să și observe persoana pe care o interviuează. Observarea presupune analiza cu mare atenție a detaliilor din viața celor intervievați: aspectul fizic al diferitelor persoane, comportamentele, gesturi, vestimentația, mediul în care trăiește, lucrurile care îl înconjoară.

3. Exersați cu elevii scrierea ghidului de interviu. Puteți folosi o fișă după modelul de mai jos.

Nume prenume persoană interviuată	Locul (adresa, nr tel interviuat)
Nume prenume interviuator/i	
	Data/ Ora:
Întrebările pentru interviu:	
1.	
2.....	

4. Exersați cu elevii formularea de întrebări, dar după ce ei au informații despre persoana pe care doresc să o intervieveze (pe baza studiului documentelor despre această persoană). Iată ce caracteristici ar trebui să aibă întrebările, pentru a realiza un interviu bun:
 - cer informații exacte;
 - cer ca interlocutorul să re trăiască mintal o experiență și să o descrie cât mai amănunțit;
 - cer stabilirea de conexiuni dintre idei, fapte, context, trăiri etc.
 - cer punctarea aspectelor esențiale;
 - solicită emiterea unor judecăți de tipul bun/ bine/rău, plăcut/ neplăcut în funcție de propriile standarde.

5. Sprijiniți elevii în elaborarea și redactarea documentului. Pentru aceasta ar fi de dorit să urmați pașii:
 - **Trecerea în revistă:** cercetăm ideile/informațiile de care dispunem în legătură cu subiectul și ne planificăm un mod de a scrie despre subiect; realizăm o primă selecție;
 - **Transcrierea interviului și schițarea subiectului.** Aici copiii pot decide fie păstrarea integrală a interviului, fără a se modifica nimic din ceea ce spune persoana interviuată (chiar și greșelile), fie selectarea părților importante, relevante
 - **Revizuirea:** ne preocupăm ca ideile noastre să fie clare și ca ele să fie prezentate în forma corectă;
 - **Redactarea:** șlefuirea finală a materialului (interviul cu întrebările/răspunsurile decise)
 - **Prezentarea portofoliului de interviu**
 - a. Coperta
 - b. Pagina de titlu
 - c. Informații despre subiectul cercetat + referințe bibliografice + informații despre persoana interviuată, inclusiv o scurtă nota biografică
 - d. Datele de interviu: un sumar al interviului, un index de nume
 - e. Analiza personală (elevii sunt invitați să țină un jurnal unde pot descrie sentimentele interviuatorului despre proces și pot scrie ce le-a plăcut mai mult în realizarea proiectului)
 - f. Documente de sprijin (fotografii, copii după documente, grafice, hărți, desene ce prezintă scene importante descrise în interviu etc.)

V.2 5. Crearea de produse de prezentare

Pe parcursul anului școlar sau la finalul proiectului de SLP, elevii își pot prezenta rezultatele cercetărilor făcute sub diferite forme și în cadrul a diferite evenimente.

Forme de prezentare posibile:

- o monografie a zonei prin ochii de copil (care să includă documente elaborate pe parcurs; fotografii, lista surselor de documentare; hărți). Monografia poate fi realizată în format hârtie sau pe suport electronic.
- albume de poze cu informații despre conținut (în varianta hârtie sau pe suport electronic)
- pliante, borșuri, ghiduri, culegeri de povești/legende/interviuri culese
- broșură cu rețete culinare specifice/fotografii ale procesului+ produsului final
- infografic cu principalele puncte de interes din zona studiată, pentru turiști

- producții video
- pagină de facebook de promovare a comorilor locale
- jurnal de bord (colectiv, individual) în format hârtie sau electronic

Evenimente de prezentare/promovare a comorilor

- expoziție de tip photovoice (informații aici: <https://www.nonformalii.ro/metode/photovoice>)
- bibliotecă vie (informații aici <https://www.nonformalii.ro/metode/biblioteca-vie>)
- expoziție vie (informații aici <https://www.nonformalii.ro/metode/expozitia-vie>)
- cafeneaua publică (informații aici <https://www.nonformalii.ro/metode/cafenea-publica>) unde invitații ar fi atât persoane cheie din comunitate (autorități locale, reprezentanții unor firme, specialiști), care ar asista inițial la prezentarea descoperirilor elevilor și apoi ar discuta, pe baza unui scenariu de întrebări/subiecte/teme propuse de elevi, scenariu care s-ar subsuma scopului general de promovare, valorificare a elementelor de patrimoniu local cultural sau natural.

VI. EVALUARE. DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ PENTRU EVALUAREA COMPETENȚELOR

Competențe specifice	Descriptori de performanță		
	Nivel modest	Nivel intermediar	Nivel avansat
Identifică elemente istorico- geografice locale	Identifică 1-2 elemente istorico-geografice generale, cu sprijin	Identifică precis sau specific 2-3 elemente istorico-geografice, în mod independent	Identifică precis și specific 4 sau mai multe elemente istorico-geografice, în mod independent
Identifică elemente de gastronomie locală	Identifică 1-2 elemente generale de gastronomie, cu sprijin	Identifică precis sau specific 2-3 elemente de gastronomie, în mod independent	Identifică precis și specific 4 sau mai multe elemente de gastronomie, în mod independent
Identifică oameni din comunitate care servesc drept modele	Identifică o persoană din comunitate care servește drept modele, cu sprijin	Identifică 2-3 persoane diverse din comunitate, care servesc drept modele	Identifică 4 sau mai multe persoane diverse din comunitate care servesc drept modele, explicând în ce fel sunt modele
Colectează informații locale cu ajutorul tehnologiei	Colectează câteva informații locale cu utilizare foarte limitată a tehnologiei (de ex. localizare pe Internet)	Colectează câteva informații locale cu utilizare medie a tehnologiei (de ex. Internet, aplicații pentru înregistrare imagine sau voce, stocare)	Colectează numeroase informații locale cu utilizare foarte bună a diverselor tehnologii (de ex. Internet, aplicații pentru înregistrare imagine și voce, stocare, selectare etc.)
Organizează informații locale cu ajutorul tehnologiei	Organizează în listă simplă informații locale cu ajutorul tehnologiei (de ex. redactează pe calculator) selectând informații parțial potrivite pentru proiectul grupei	Organizează pe categorii informații locale cu ajutorul tehnologiei (de ex. redactează în tabele) selectând informații potrivite și evidențiind adecvarea lor pentru proiectul grupei	Organizează logic pe categorii distincte informații locale cu ajutorul tehnologiei ușurând evidențierea tuturor informațiilor potrivite pentru proiectul grupei (de ex. redactează în diverse tabele, folosește filtre etc.)
Prezintă informații locale	Prezintă 1-2 informații locale cu ajutorul	Prezintă 3-4 informații locale cu ajutorul	Prezintă 4 sau mai multe informații locale cu ajutorul

Competențe specifice	Descriptori de performanță		
	Nivel modest	Nivel intermediar	Nivel avansat
Într-o formă atractivă cu instrumente multimedia	multimedia, cu sprijin, într-o formă puțin atractivă (de ex. greu vizibilă, neclară)	multimedia, parțial independent, într-o formă atractivă (culori, formate, elemente grafice potrivite)	multimedia, independent, într-o formă foarte atractivă (culori, formate, elemente grafice combinat în manieră foarte plăcută cu sunet)
Ascultă activ membrii grupului	Este rareori atent la ceea ce spun membrii grupului. Nu adresează întrebări. Deseori e absent sau deranjează grupul.	Este deseori atent la ceea ce spun membrii grupului. Câteodată adrează întrebări. Nu deranjează munca grupului.	Întotdeauna este atent la ceea ce spun membrii grupului. Adresează întrebări și încurajează membrii grupului să se exprime și să se centreze pe sarcină.
Negociază regulile de funcționare și rolurile membrilor grupului	Acceptă regulile de funcționare și rolul propus de alții sau se manifestă indiferent	Negociază activ regulile de funcționare și cântărește rolurile membrilor grupului	Negociază activ regulile de funcționare și justifică adecvarea membrilor grupului pentru rolurile propane
Contribuie activ la planificarea muncii grupului	Acceptă acțiuni și termene propuse de alții sau se manifestă indiferent	Propune și ascultă activ propuneri de acțiuni, termene, materiale etc. și participă la discutarea lor	Propune și ascultă activ propuneri de acțiuni, termene, materiale etc. și își asumă finalizarea planului de lucru al grupului
Contribuie constructiv la implementarea planului de lucru al grupului	Contribuie constructiv dar limitat realizând la nivel de bază acțiuni care i se solicită	Contribuie constructiv în mare măsură realizând unele acțiuni asumate responsabil	Contribuie constructiv pe toată perioada realizării planului de lucru al grupului, asumându-și responsabilitatea pentru întreg procesul și rezultatul grupului

VII. RESURSE RECOMANDATE

Materialele suport pe care le recomandăm spre folosire în cadrul acestui program opțional sunt de următoarele tipuri:

1. Texte propuse spre lectură
 - monografii, pliante, broșuri
 - articole din presă (locală/ județeană, națională) cu referire la persoane din comunitate
 - literatură istorică, geografică, culinară
2. Fotografii / simboluri/ potrete reprezentând diverse grupuri de oameni, obiceiuri
3. Imagini sau scurte videouri care reprezintă interacțiuni între grupurile din comunitate în diferite contexte (de exemplu: sărbători, inaugurarea unor monumente, clădiri etc.), în care sunt reliefate obiceiuri, tradiții

Când se ia decizia utilizării unor texte suport pentru învățare, se va ține cont de următoarele aspecte:

1. Materialele selectate trebuie să răspundă interesului elevilor și competențelor urmărite în programă.
2. Textele (de exemplu, poveștile, videourile) utilizate nu trebuie să fie moralizatoare: scopul principal pe care aceste materiale îl servesc este acela de a ilustra evenimente, oameni din localitate, pentru a-i sprijini pe elevi să vizualizeze unele concepte și să le lege de experiențele proprii.
3. Lungimea textelor trebuie să fie un criteriu de selecție: textele prea lungi pot fi solicitante și s-ar putea să nu permită timp suficient pentru discuții.
4. Limbajul textelor trebuie să corespundă nivelului de comprehensiune al elevilor. De preferință, se va evita limbajul greoi, cu arhaisme și formulări sofisticate, mai ales la textele de întindere relativ mare.

Surse on-line pentru accesarea altor resurse didactice:

<https://www.noi-orizonturi.ro/profesorul-experiential/>

VIII. BIBLIOGRAFIE

- Fundația Noi Orizonturi. *10 Proiecte de service learning. Profesori – Școli – Schimbări*. Disponibil la <https://www.noi-orizonturi.ro/service-learning-in-clasa/> (accesat la 26.02.2020)
- Fundația Noi Orizonturi. Manual de Service-learning în Europa Centrală și de Est pentru profesori și elevi implicați. Disponibil la <https://www.noi-orizonturi.ro/service-learning-in-clasa/> (accesat la 26.02.2020)
- Langston Hughes (1958). Thank you ma'am, <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=c3R1ZGVudHMuaGFsbGRhbGUub3JnfG1zLXJheW1vbmQtcy13ZWJzaXRILWZvci0yMDEyLTlwMTN8Z3g6NmQzNzkxYTBhZWZhNWl4>
- Culidiuc, Tiberiu (coordonator) (2015). IMPACT – jocuri și povestiri, Manual de educație nonformală, ediția a II-a, Fundația Noi Orizonturi
- <https://www.noi-orizonturi.ro/resurse2-2/> (accesat la 26.02.2020)
- www.nonformalii.ro
- Asociația Lectura și Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice România (2012) Mentorat pentru dezvoltare complexă. Ghid pentru mentori, Disponibil la <https://www.alsdgc.ro/proiecte/view/id/32/lang/ro> (accesat la 26.02.2020)

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014 – 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor